

Infrastrukturdepartementet

Dnr: I2021/03358

Remiss av förslag till revidering av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda

Sammanfattning

Installatörsföretagen tackar för inbjudan att lämna synpunkter på rubricerad remiss. Sammanfattningsvis anser vi att:

- Definitioner ska utgå från gällande internationella standarder för att undvika parallella nomenklaturer.
- Verifiering av nollemissionsbyggnader ska utgå från de utsläpp som en byggnad orsakar under hela sin livscykel.
- Det är bra att kommissionen följer upp de nationella renoveringsplanerna, men det framgår inte med önskvärd tydlighet att utvärderingen omfattar en bedömning av om tillämpade styrmedel leder till de förväntade effekterna.
- Beräkningsmetoden för energiprestanda ska vara teknikneutral för att undvika slöseri med energi, oavsett om den är förnybar eller inte.
- Minimistandarder för energi är bra för att främja energieffektivisering i samband med renovering, men direktivet bör ställa krav på redovisning av planer för genomförande av energieffektiviseringsåtgärder.
- Byggnadsrenoveringspass är bra eftersom det ger en samlad bild över byggnadens status, får upp energieffektiviseringsåtgärder på beslutsnivå och ger en effektivare administration.
- Detaljstyrning av tekniska byggnadssystem ska ske i standarder och enskilda medlemsstaters regelverk.
- Medlemsstater ska åläggas att sätta upp mål och plan för utbyggnad av infrastruktur för mobilitet och inte detaljstyras utifrån antalet parkeringsplatser.

- En utbyggd smart beredskap för byggnader är en förutsättning för att hantera effekttoppar och en varierande energiproduktion, men det är viktigt att Sverige aktivt medverkar till att sätta ramarna för smart beredskap och att de harmoniserar mot gällande standarder för kommunikationsinfrastruktur inom fastigheter.
- Tredjepartstillträde till data är väsentligt för att få smarta och flexibla byggnader, men ägarförhållanden och hur datautbyte ska gå till måste bli tydligare i direktivet.
- Gemensamma inspektioner av samtliga byggnadssystem är nödvändigt för ökad systemsyn och optimerad energiprestanda.
- Energiexperter bör ha uppdraget att samordna inspektioner och energideklarationer för ökad systemsyn, varför en certifierad byggnadsexpert ej är nödvändig.

Bakgrundsinformation

Installatörsföretagen tycker att energieffektivisering är väsentligt del av en ambitiös energipolitik. Det befintliga byggnadsbeståndet i Sverige, liksom i övriga EU, står dessutom inför ett omfattande renoveringsbehov. Det är kostnadseffektivt att energieffektivisera i samband med renovering av byggnader. Det är viktigt att myndigheter och beslutsfattare följer upp att ställda krav och styrmedel har avsedd effekt. I de fall krav inte uppnås måste det bli konsekvenser.

Installatörsföretagen har tillsammans med fem andra organisationer tagit initiativ till rapporten Grön logik. Rapporten visar att energieffektivisering kan spara samhället 800 miljarder kronor. Därför är det avgörande att utformning av styrmedel bidrar till att realisera denna potential.

Ställningstaganden

Article 2 – Definitions

Allmänt

Installatörsföretagen anser att definitioner ska utgå från gällande internationella standarder. Det vore olyckligt att skapa parallella nomenklaturer, eftersom det leder till problem med samstämmning av tolkningar.

En standard är ett överenskommet sätt att göra något på ett konsekvent och repeterbart sätt. Standarder ställer minimikrav vad gäller säkerhet, tillförlitlighet,

effektivitet och förtroende. Internationella standarder speglar global konsensus hos många tusen tekniska experter utsedda av sina respektive länder.

Nollemissionsbyggnad

Installatörsföretagen anser att en indikator som verifierar en nollemissionsbyggnad ska utgå från de utsläpp som en byggnad orsakar under hela sin livscykel. Vi tycker därför att det är bra att Annex III beskriver de beräkningar och standarder som avser utsläpp från byggnaden. Det är även bra att man utgår från EN 15978 som är den standard Boverket använder för klimatdeklarationen.

Däremot anser vi att det olyckligt att man sätter ett gränsvärde på energianvändning för nollemissionsbyggnader. Om Annex III ska sätta gränsvärde bör det även vara för utsläpp. Hög energiprestanda är eftersträvansvärt, men har inte med definitionen av en nollemissionsbyggnad att göra.

Article 3 – National building renovation plan

Installatörsföretagen tycker att det är bra att medlemsstaterna ska uppdatera sina renoveringsplaner var femte år enligt artikelns punkt 2. Vi tycker även att det är bra att kommissionen följer upp och utvärderar medlemsstaternas planer enligt artikelns punkt 4. Annex II är mycket detaljerad. Det framgår dock inte med önskvärd tydlighet att utvärderingen omfattar en bedömning av om tillämpade styrmedel leder till de förväntade effekterna.

Article 4-6 calculating, setting minimum requirements and cost-optimal levels of energy performance

Installatörsföretagen anser att beräkningsmetoden för energiprestanda ska vara teknikneutral. Vi tycker därför att man inte ska särbehandla energitillförsel från förnybar energi som produceras på fastigheten jämfört med förnybar fjärrvärme eller förnybar el. Det primära syftet med direktivet om byggnaders energiprestanda är reglering av energibehovet i byggnaden. Därför ska man inte heller räkna bort lokalt producerad förnybar energi från byggnadens energianvändning.

Vi anser även att det är viktigt att separera energi och utsläpp och inte blanda ihop dem som det reviderade direktivet gör nu. Det är grundläggande med hushållning av begränsade resurser och det ska inte vara möjligt att slösa med energi bara för att den är förnybar. En uppdelning i förnybar och icke-förnybar primärenergi anser vi därför inte heller är nödvändigt. Däremot är det bra att sätta gränsvärden för såväl utsläpp som energianvändning.

Article 9 – Minimum energy performance standards

Installatörsföretagen är för införandet av minimistandarder för energiprestanda. Befintligt fastighetsbestånd har ett stort renoveringsbehov och hög energianvändning. Det är få byggnader i det svenska beståndet som uppfyller de föreslagna energiprestandakraven för nollemissionsbyggnader. Trots detta tycker vi att kraven i Annex III är för lågt satta avseende energiprestanda.

Sannolikt är den uppsatta planen för när byggnadsbeståndet ska uppnå en minsta energiprestanda orimlig. En framkomlig väg att ställa krav på en årlig energieffektiviseringstakt för hela beståndet. Installatörsföretagen anser dock att det ska finnas krav på att det sker en förflyttning av byggnadens energiprestanda mellan upprättande av energideklarationer. Det räcker inte att ställa krav på att man ska göra energideklarationer vart femte år. Det måste finnas krav på genomförande också. Vi tycker att det är rimligt att fastighetsägare ska redovisa en plan till lämplig myndighet för hur hela deras bestånd ska nå ställda krav. Lämpligen genom att upprätta byggnadsrenoveringspass för sina byggnader.

Article 10 – Building Renovation Passport

Installatörsföretagen tycker att införandet av ett byggnadsrenoveringspass är bra och att det borde vara obligatoriskt. Passet ger en samlad bild av byggnadens status avseende energianvändning, påverkan på klimatet och inomhusmiljö. Den främsta fördelen vi ser är att föreslagna åtgärder kommer upp på beslutsnivå hos företag och att det ökar chansen till att man förbättrar byggnaden. Genom att lyfta in resultat från inspektioner i direktivet och andra lagstadgade besiktningar ökar effektiviteten och minskar administrationen.

Vi tycker även att det ska finnas krav på att genomföra åtgärder mellan deklARATIONERNA. Det skapar möjligheter för den finansiella sektorn där man koppla till belåning i relation till förbättring av energiprestandan.

Article 11 – Technical Building Systems

Installatörsföretagen anser att punkt 2 avseende självreglerande enheter ska strykas från direktivet. Den är detaljerad utan att vara specifik, vilket gör att den inte säger något. Vi tycker att detaljstyrning ska ske i standarder och i de enskilda medlemsstaternas regelverk.

Article 12 – Infrastructure for sustainable mobility

Installatörsföretagen anser att artikeln ska ålägga medlemsstaterna att sätta upp mål och en plan och mål för hur utbyggnad av infrastrukturen ska gå till. Vi är helt emot att utbyggnad ska ske utifrån en specificering av antalet parkeringsplatser. Det

kan drabba småföretag som inte har möjlighet att ta de investeringar som krävs. Ett alternativ är att ålägga nätbolagen att i samverkan med kommuner och övriga intressenter planera för en bra infrastruktur utifrån befintlig nätkapacitet och lokala förutsättningar. Punkt 6 avseende smart laddning anser vi vara en bra detaljeringsnivå för styrning från EU.

Article 13 – Smart readiness of buildings

Installatörsföretagen anser att det är bra att införa en bedömning av en byggnads smarta beredskap. Bedömningen anser vi kunna bidra till beslutsunderlag om investeringar i smart fastighetsautomation. Smart fastighetsautomation är en av förutsättningarna för att kunna hantera effekttoppar och en varierande energiproduktion.

Kommissionen har låtit ta fram två tekniska studier som utgör underlag för utformning av systemet. Installatörsföretagen anser att kommissionen inte har sett till att företrädare från alla EU-länder har varit involverade i tillräckligt stor omfattning. Det är viktigt att Sverige engagerar sig i utformningen av systemet, inhämtar kunskap från branschen och ser till att det blir ett användbart verktyg. Installatörsföretagen tycker att det är särskilt viktigt att ramarna harmoniserar mot gällande standarder för kommunikationsinfrastruktur inom fastigheter.

Article 14 – Data exchange

Installatörsföretagen tycker att det är positivt att direktivet lyfter tredjepartstillträde till byggnadsdata. Det är väsentligt om vi ska få smarta och flexibla byggnader. Det behöver dock vara tydligare om man avser rådata eller bearbetade data. Bearbetade data är idag något det finns en marknad för och som man tar betalt för. Det är därför väsentligt att tydliggöra vem som ska vara ägare till vilken data och hur utbyte av data ska gå till.

Article 20–21 – Inspections, Reports on inspection

Installatörsföretagen anser att man bör utföra gemensamma inspektioner av samtliga byggnadssystem, såväl elsystem som VVS-system, för ökad systemsyn. Dessa inspektioner bör, på nationell nivå, samordnas med exempelvis säkerhetskontroller för ökad effektivitet.

Vidare anser vi att det ska finnas kompetenskrav på de som ska utföra inspektioner. Det bör vara personer som kan uppvisa erfarenhet av att ha arbetat med och har god kännedom om byggnadssystemet liksom tillhörande regelverk för byggnadssystemet i fråga.

Installatörsföretagens anser att det viktigaste är att få ihop helheten. Samverkan mellan olika byggnadssystem är nödvändigt för att optimera funktion såväl som energiprestanda. Byggnadsrenoveringspassets utformning är därför viktigare än inspektionsrapporterna.

Article 23 – Certification of building professionals

Installatörsföretagen anser inte att det är nödvändigt med certifiering av byggnadsexperten. Vi ser detta som ytterligare administration som hindrar det faktiska genomförande av åtgärder. Det primära syftet med direktivet är förbättra byggnaders energiprestanda. Byggnaders energiprestanda kan endast bli bättre om energieffektiviserande åtgärder blir genomförda. Däremot bör exempelvis energiexperten få i uppdrag att se till att inspektioner och upprättande av energideklarationer får en systemsyn.

Med vänliga hälsningar

Ola Månsson
VD

ola.mansson@in.se

Helen Magnusson
Energi- och hållbarhetsexpert

helen.magnusson@in.se